

תשובת הגאון ר' עקיבא איגר

מכתב בענין המגפה קאללערא ר"ל למען ידעו להתנהג בעתים קשים הללו

"מכתבו הגיעני בענין תפלה בבית הכנסת... ולומר בבקר ובערב אחר פרשת התמיד בצבור כל נוסח פרשת הקטורת אתה הוא שהקטירו בו' ולומר אח"כ נוסח הרבון הנדפס במעמדות ביום א' אחר הקטורת... " (איגרות סופרים סי' כ"ט)

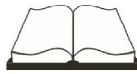

אתה הוא יי אלהינו, שהקטירו אבותינו לפניך את קמרת הסמים בזמן שבית המקדש (היה) קים, כאשר צוית אותם על ידי משה נביאך, בפתוב בתורתך:

ויאמר יי אל משה, קח לך סמים, נטף ושחלת וחלבנה, סמים ולבנה וזה, פר בכר יהיה, ועשית אתה קמרת, רקה, מעשה רוקת, ממלח, מהור, קדש, ושחקה ממנה הדק, ונתתה ממנה לפני העדת באהל מועד אשר אועד לך שמה, קדש קדשים תהיה לכם, ונאמר: והקטיר עליו אהרן קמרת סמים, בבקר בבקר ביהיטבו את הנרת וקמרתה, ובהעלת אהרן את הנרת בין הערבים וקמרתה, קמרת תמיד לפני יי לדרתכם.

תנו רבנן, פטום הקמרת ביצר, שלש מאות וששים ושמונה מנים היו בה, שלש מאות וששים וחמשה כמנין ימות החמה, מנה לכל יום, פרם בשחרית ופרם בין הערבים, ושלשה מנים יתרים, שמהם מכנים בהן גדול מלא חפניו ביום הכפרים, ומחזירין למכתשת בערב יום הכפרים, ושוחקן יפה יפה כדי שתהא דקה מן הדקה, ואחד עשר סמנים היו בה, ואלו הן: (א) הצרי, (ב) והצפרן, (ג) החלבנה, (ד) וחלבנה, משקל שבועים שבועים מנה, (ה) מור, (ו) וקציעה, (ז) שבלת נרה, (ח) וכרפם, משקל עשר עשר מנה, (ט) הקשט שנים עשר, (י) וקלופה שלשה, (יא) וקנמון תשעה, ברית פרשינה תשעה קבין, יין קפריסין סאין תלתא וקבין תלתא, ואם אין לו יין קפריסין, מביא חמר תורין עתיק, מלח סדומית רבע (הקב), מעלה עשן כל שהוא, רבי נתן הבבלי אומר, אף בפת הירדן כל שהוא, ואם נתן בה דבש, פסלה, ואם חפר אחת מכל סמניה, חיב מיתה.

רבן שמעון בן גמליאל אומר, הצרי אינו אלא שרף הנוטף מעצי הקמח, ברית פרשינה למה היא באה, כדי ליפות בה את הצפרן, כדי שתהא נאה, יין קפריסין למה הוא בא, כדי לשרות בו את הצפרן, כדי שתהא עזה, וחלא מי רגלים יפין לה, אלא שאין מכניסין מי רגלים במקדש מפני הכבוד.

תִּנְיָא, רַבִּי נִתָּן אֹמֵר, כְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק, אֹמֵר: הֲדַק הֵיטֵב, הֵיטֵב הֲדַק, מִפְּנֵי שֶׁהַקּוֹל יִפָּה לְבָשִׁמִּים. פְּטֻמָּה לְחֻצְאִין, בְּשֶׁרָה, לְשִׁלִּישׁ וְלִרְבִיעֵי, לֹא שְׁמַעְנֵנו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה הַכֶּלֶל, אִם כְּמִדְתָּהּ, בְּשֶׁרָה לְחֻצְאִין, וְאִם חֶסֶד אַחַת מִכָּל סַמְנֵיהּ, חֵיב מִיתָה.

תִּנְיָא, בַּר קַפְרָא אֹמֵר, אַחַת לְשִׁשִּׁים אוֹ לְשִׁבְעִים שָׁנָה הֵיחָה בָּאָה שֶׁל שִׁירִים לְחֻצְאִין. וְעוֹד תִּנְיָ בַר קַפְרָא, אֵלּוּ הָיָה נוֹתֵן בָּהּ קוֹרְמוֹב שֶׁל דְּבִשׁ, אִין אָדָם יָכוֹל לַעֲמֹד מִפְּנֵי רִיחָהּ. וְלָמָּה אִין מְעַרְבִין בָּהּ דְּבִשׁ, מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹרָה אִמְרָה: כִּי כָל שָׂאָר וְכָל דְּבִשׁ לֹא תִקְטְרוּ מִפְּנֵי אִשָּׁה לִי.

ג' פעמים: יי צבקות עפנו, משגב לנו אלקי יעקב, סלה.

ג' פעמים: יי צבקות, אשרי אדם בומח בך.

ג' פעמים: יי הושיעה, המלך יעננו ביום קראנו.

אתה סתר לי, מצר תצרני, רני פלמ תסובבני, סלה. וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים, בימי עולם ובשנים קדמניות.

כשיש ח"ו מגפה בעיר מוסיפים בקשה זו:

רבוז העולמים, גלוי לפני כפא כבודך אשר מדת הדין מתוחה עלינו בעונותינו, ובאנו לחלות את פניך שתעצר המגפה והמשחית מעלינו, ולא תתן המשחית לבוא אל פתינו, ורחם עלינו ועל טפנו ועל עוללינו ועל כל ישראל עמך, וקבל ברחמים וברחון את תפלתנו, כמו שנאמר תבוז תפלתי קמרת לפניך משאת כפי מנחת ערב, וכמו שקבלת קמרת הסמים שהקמיר לפניך אחרון הכהן כאשר החל הנגף בעם שנאמר ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה, וכמו שנאמר בפינחס ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה, ובן ברוד ויבן שם דוד מוצח ליי ויעל עלות ושלמים ויעתר יי לארץ ותעצר המגפה מעל ישראל, כי אתה אבינו ולך תלויות עינינו, רפאנו יי ונרפא הושיענו ונושעה פי תהלתנו אתה, שפן כתוב בתורתך והסיר יי ממך כל חולי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שנאיך, ליי הושיעה על עמך ברכתך סלה, יי צבקות עפנו משגב לנו אלקי יעקב סלה, יי צבקות אשרי אדם בומח בך, יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו.